

Työttömyysetuuksien kuntaosuuksien kehitys ja vaikutukset vuoden 2025 talousarvioon

Kaupunginhallitus 01.12.2025 § 516
670/02.00/2025

Valmistelija

Työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki, kehitysjohtaja Jonne Sandberg, strategiapäällikkö Piia Isosaari ja hallintoasiantuntija Mikko Nikkilä

KELA laskuttaa kuntia kuukausittain työttömyysetuuksista, jos työttömyyden kesto ylittää 100 päivää. KELA laskuttaa kunnilta työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan kustannuksista; 10 %, kun työttömyys on kestänyt 101-200 päivää, 20 %, kun työttömyys on kestänyt 201-300 päivää, 30 %, kun työttömyys on kestänyt 301-400 päivää, 40 %, kun työttömyys on kestänyt 401-700 päivää, 50 %, kun työttömyys on kestänyt yli 700 päivää.

Työllisyyspalvelut-uudistuksen yhteydessä kuntaosuuksien maksuperusteet muuttuivat, eikä työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuminen enää katkaise kuntien maksuosuuksien kertymistä. Uudistuksen yhteydessä valtio lisäsi valtionosuusjärjestelmään kiinteän kompensaation kunnille aiheutuvista lisäkustannuksista. Kompensaatio laskettiin vuoden 2023 loppuvuoden tilanteen mukaan. Jos työttömyys on parantunut tuosta hetkestä, kunnat ovat voineet hyötyä uudistuksesta, mutta työttömyyden heikentyessä, kunnat ovat joutuneet rahoittamaan entistä suurempaa osuutta työttömyysetuuksista. Kokkolan saama korvaus rahoitusvastuun laajenemisessa on vuosittain n. 1,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 Kokkolan kaupungin maksamat kuntaosuudet työmarkkinatuesta olivat 3 149 803 euroa.

Kokkolassa vuodesta 2023 pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt, mikä nostaa myös työttömyysturvan kuntaosuuksia. Vuodelle 2025 talousarviossa on varattu elinkeinot ja kaupunkikehitys vastuualueen alle työttömyyden kuntaosuusmaksuihin 4,5 miljoonaa euroa. TE-uudistuksen yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriö arvioi, että Kokkolassa työttömyysetuuskuluja muodostuisi n. 5 miljoonaa euroa, jos työllisyystilanne pysyisi samalla tasolla kuin vuonna 2023 ja talousarviossa ennakoitiin työllisyystilanteen parantumista vuoden 2025 aikana, mitä ei ole juurikaan tapahtunut.

KELA on laskuttanut Kokkolan kaupunkia työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksuista vuoden 2025 aikana kuukausittain n. 414 000 – 470 000 euroa. Lokakuun 2025 kuntaosuusmaksu oli kuitenkin huomattavasti suurempi 548 000 euroa. Lokakuun huomattavasti suurempi lasku ei johdu suoraan työttömyyden äkkinäisestä kasvamisesta vaan KELA on tehnyt laskutusjärjestelmässä teknisiä korjauksia, jonka johdosta alku vuonna laskuttamatta jääneitä etuuksia on laskutettu kunnilla lokakuun laskulla. KELA on tiedottanut, että lokakuun laskuihin sisältyy koko maan tasolla 17,5

miljoonaa euroa ja marraskuun 2025 laskuun tulee kohdistumaan n. 12 miljoonaa euroa alkuvuonna laskuttamatta jääneitä korvauksia. Näiden korjausten vuoksi kuntien osuus työttömyysetuuksien rahoituksesta on noussut n. 20 % muutaman kuukauden osalta.

Kokkolassa työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksut on eritelty oheisaineistossa.

Kokkolassa on työttömyysetuuksien kuntaosuuksia maksettu lokakuun loppuun mennessä 4 438 853 euroa. Riippuen KELA:n tekemistä korjausliikkeistä laskutuksessa, työttömyysetuuksien kuntaosuudet tulevat olemaan v. 2025 yhteensä n. 5,45 miljoonaa euroa. Talousarviossa varattu määräraha olisi ylittymässä n. 950 000 eurolla. Ylitys on kuitenkin katettavissa ilman tähän tarkoitukseen varattua lisätalousarviota.

Elinkeinot ja kaupunkikehitys vastuualueen työllisyyspalveluja koskevan kustannuspaikan alle on budjetoitu palveluostoja, esim. palkkatukeen ja työvoimakoulutukseen sekä starttirahoihin liittyen, jotka eivät ole toteutumassa ennakoidusti. Tämän lisäksi vastuualueen omasta toiminnasta (esim. projektihallinto) on irrotettavissa määrärahaa. Työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksujen ylittyminen talousarviossa siihen varatusta summasta on näin ollen mahdollista kattaa elinkeinot ja kaupunkikehityksen kustannuspaikoilta yhteensä 950 000 euroon saakka. Elinkeinot ja kaupunkikehitys vastuualue on talousarviossa nettositova.

Oheisaineisto Kokkolan kaupungin osuus työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksuista 2025

Kaupunginjohtaja Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi työttömyysetuuksien kuntaosuuksien kehityksen ja vaikutukset talousarvioon 2025.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.